

ЛИТЕРАТУРА

1. Абрамова Є. Ю. Граматична організація та комунікативна сутність компліменту в англomовному художньому діалозі: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Абрамова Євгенія Юріївна. – Одеса, 2015. – 229 с.
2. Леонтьев В. В. Женские комплименты в английской лингвокультуре / В. В. Леонтьев // Вестник ВолГУ. Сер. 2: Языкознание. – Вып. 1. – 2001. – С. 118-123.
3. McCormick K. M. Language and gender / K. M. McCormick. – Oxford: Pergamon Press Ltd., 1994. – Vol. 3. – P. 1353-1360.
4. Talbot M. Language and gender. An introduction / M. Talbot. – Cambridge: Polity Press, 1998. – 258 p.

Байтерякова Н.Ю.

Байтеряков О.З.

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ СПЕЛЕОЛОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ЛЕКСИКИ

Одиницею професійної лексики є професіоналізми. Професіоналізмами (розмовними термінами) називають неофіційні, але загальноприйняті фахівцями даної галузі загальноновживані спеціальні розмовні слова [2]. За їх допомогою називають спеціальні поняття, природні об'єкти і явища, види спорядження та їх частини, властивості предметів і т. д. Більшість професіоналізмів вживається тільки в певному професійному колі й невідомі в загальному вжитку.

Першою ознакою професіоналізмів є їхній не узаконений статус, тобто неофіційність вживання, тоді як терміни навпаки відрізняються офіційно встановленим, узаконеним характером вживання не тільки у сфері функціонування, але й у сфері фіксації. Другою ознакою, що відрізняє професіоналізми від термінів, є стилістична маркованість (розмовний характер) професіоналізмів. Третя суттєва ознака професіоналізмів полягає в наявності у них емоційно-експресивного забарвлення.

Наступною характерною рисою професіоналізмів виступає їх більш висока диференціація [1]. Це виражається в детальному розподілі частин об'єктивної реальності, які виражає дана професійна лексика. Одному терміну нормативної термінології може відповідати цілий набір професіоналізмів, які виділяють за якими-небудь ознаками численні різновиди об'єкта, що позначається. Так, поряд з офіційним терміном «Caver» у професійній спелеологічній лексиці функціонує кілька назв для позначення спелеологів в залежності від частоти відвідування ними печер: «Armchair caver» (крісельний спелеолог) – спелеолог, що більше говорить, ніж робить; «Babysitters» (нахожі няні) – спелеологи, що відвідують печери тільки по вихідних; «Yo-Yo» – спелеолог, який відвідує багато печер, але без дослідження.

Професіоналізмам частіше властива висока дублетність [1]. Це явище залежить від різних причин. Один і той же об'єкт може отримати різні професійні варіанти найменування в різних країнах чи частинах однієї країни. Наприклад, елемент спелеологічного спорядження – «Safety loop» (петля безпеки) у Великобританії позначався професіоналізмом «Claude loop» (петля Клода) по імені Жана-Клода Дербилла, що першим використовував їх в Європі, а в США – «Cow's Tail» (коров'ячі хвости) з-за візуальної схожості. Дублетність виникає також при формуванні професіоналізмів на підставі різних асоціацій. Так, професіоналізму «Armchair Caver» (крісельний спелеолог) відповідають в спелеологічній лексиці дублети «Virtual Caver»

(віртуальний спелеолог), «Keyboard Caver» (клавіатурний спелеолог), «Paper Caver» (паперовий спелеолог).

Крім професіоналізмів до складу професійної лексики входять професійні жаргонізми або сленгізми, до яких відносяться не загальноживані, фамільярно-спеціальні розмовні слова. Сленгізмам, зазвичай, притаманні всі перелічені вище характерні ознаки професіоналізмів, а також ряд відмінних рис. Такою відмінною рисою сленгізмів, насамперед, є обмежене коло вживання. Обмеженість їх вживання пояснюється функціональними і територіальними ознаками. Функціональні ознаки пов'язані з формуванням професійного сленгу у спелеологів різних напрямків – біоспелеологів, підводних спелеологів, «вертикальщиків» і т.д. Територіальні ознаки обумовлюють розвиток своєрідного професійного сленгу у різних країнах і регіонах. Така своєрідність може проявлятися і в найменуванні предметів спорядження, наприклад, сленгізм «Wellies» характерний для Великобританії, він позначає популярні у спелеологів високі черевики «Wellington»; у назвах технічних прийомів проходження печер – «Frog System» (спосіб жаби) – спосіб підйому по мотузці, назва якого була популярна у Великобританії і поширилась на всю Європу; і в назвах окремих печер і цілих спелеологічних районів – «TAG» (Tennessee, Alabama, Georgia) – територія на перетині відповідних штатів у США, де розташована велика кількість печер; і т.д.

Важливою ознакою професійних сленгізмів є підвищена експресивність та емоційність, за допомогою якої носії цього розряду лексики прагнуть надати лаконічну образність назвам спеціальних предметів і явищ. Це надає емоційне забарвлення не тільки окремим словам, але і спеціальній лексиці в цілому та робить її психологічно більш прийнятною в повсякденному спілкуванні фахівців, особливо в таких екстремальних умовах, як печери. При цьому нерідко спостерігається більше стилістичне зниження сленгізмів, що варіюються від іронічного до грубого, аж до лайливого емоційного забарвлення, що різко звужує діапазон вживання цих

слів. Наприклад, «Brain Bucket» (відро для мозку) – каска, шолом, «Ear Dipper» (фарбувальник вуха) – низький обводнений прохід, «Chicken Loops» (петлі курчати) – короткі драбинки для підйому по стіні, «Chemical Persuasion» (хімічне переконання, аргумент) – вибухові речовини для розширення проходу в печері, «Pig» (свиня) – транспортний мішок, прив'язаний до спелеологу, «Stink» (смердючка) – карбід (із-за різкого запаху), «Pit» (яма) – печера.

Слід зауважити, що перераховані ознаки, пори їхню наявність, не мають досить великого діагностуючого значення, тому що не завжди можна чітко розмежувати професіоналізми і професійні сленгізми. У спелеологічній лексиці спостерігаються переходи слів з одних стратифікаційних розрядів в інші. Так сучасна назва петлі самостраховки – «Cow's tail» (коров'ячі хвости) спочатку виникла як американський сленгізм, потім перейшла в загальноприйнятий професіоналізм, а в даний час вживається як термін, практично витіснивши термін «Safety loop» (петля безпеки), що функціонував раніше. Термін, що позначає спосіб підйому по мотузці – «Ropewalking» (ходіння по мотузці) – виник шляхом переходу з розряду американських професіоналізмів у розряд термінів. Після цього з'явився сленгізм, що позначає даний спосіб підйому – «Wimpwalking» (нудне, монотонне ходіння), мотивований монотонністю рухів при цьому підйомі.

Для зручності спілкування в спелеологічній професійній лексиці широко поширене скорочення термінів: «Bide» – термін «Carbide»; «Biner», «Krab» – термін «Carabiner»; «Harness» – термін «Sit-harness»; «Rapide» – термін «Maillon rapide» і т.д.

Психологічною основою появи професійного сленгу є бажання носіїв мови бути дотепними, вразити співбесідників барвистістю висловлювання, прагнення показати свою зневагу або байдужість до предмета розмови. У спелеологів особливо яскраво це проявляється, коли мова йде про труднощі і небезпеки, наприклад, термін «Exploration of the cave» (дослідження, проходження печери) замінюється зневажливим «To do a pit» (зробити яму).

Також, як вже зазначалося, виникає бажання в неформальній робочій обстановці уникнути вживання офіційних, часом громіздких термінів і виразів. Ще однією причиною виникнення сленгу вважається гра слів, як наслідок властивого людині бажання розважитися, це пояснює наявність значної кількості сленгізмів з іронічно емоційним забарвленням [1].

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондалетов В.Д. Социальная лингвистика / В.Д. Бондалетов. – Рязань, 1984. – 242 с.
2. Комарова З.И. Семантическая структура специального слова и ее лексикографическое описание / З.И. Комарова. – Свердловск, 1991. – 156 с.
3. Jespersen O. Mankind, Nation and Individual from a linguistic point of View / O. Jespersen. – Oslo, 1925. – 264 p.

Гармаш А.Б.

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ІННОВАЦІЙ

Останнім часом у зв'язку з розвитком інформаційних технологій, наукової сфери та суспільно-політичних реалій, чітко прослідковується стрімке зростання кількості англomовних інноваційних одиниць спілкування, про що свідчить ціла низка наукових робіт. Постійний розвиток вокабулярної системи зумовлюється тим, що “він у своєму звичному стані ніколи не може